

ΕΛΛΗΝΙΚ

ΑΔΕΛΦΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥ.

ΧΩΝ

ΕΛΛΗΝΙ

ΔΩΝ

ΝΟΣΟΚΟ-

ΜΩΝ

Υ
Γ
Ε
Ι
Α
Σ

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

Τ
Ν
Ο
Χ
Ν

ΕΛΛΗΝΙΣ ΑΔΕΛΦΗ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΩΝ
(Ύψηλάντου 45-47)

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Έτησία Συνδρομή Περιοδικού, διά τὸ ἐσωτερικὸν δρχ. 50
» διά τὸ ἐξωτερικὸν \$?
Τιμὴ τεύχους δρχ. 10

Διευθύνσεις συμφώνως τῷ Α. Ν. 1092

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ, Θεραπευτήριον «Εὐαγγελισμός», Ύψηλάντου 45 - 47

ΤΥΠΟΙΣ: ΤΥΠΟ - ΤΕΧΝΙΚΗ - OFFSET, Ε.Π.Ε, ΜΕΓΙΣΤΗΣ 24, ΚΑΛΛΙΘΕΑ ΤΗΛ. 968.32

Υπεύθυνος τυπογραφείου:

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΟΥΚΗΣ, Βεΐκου 46, Ἀθήναι - 402, Τηλ. 926.687

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

- Γ. ΠΑΤΡΙΝΕΛΗ: Ὁ ἑορτασμός μιᾶς μεγάλης ἐπετείου.
Μ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ: Διεθνῆς Σύνδεσμος Ἀδελφῶν F. Nightingale.
Σ. ΠΑΠΑΜΙΚΡΟΥΛΗ: 150 χρόνια ἀπὸ τὴν αὐγὴ τῆς Νοσηλευτικῆς
ὡς ἐπιστήμης.
ΑΙΚ. ΚΑΥΚΙΑ: F. Nightingale «Ὁργανώτρια - Διοικήτρια».
Ε. ΚΑΚΑΒΙΩΤΟΥ — ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ: Ἡ F. Nightingale εἰς
τὸν τομέα τῆς Δημοσίας Ὑγιεινῆς.
Σ. ΠΑΠΑΜΙΚΡΟΥΛΗ: Ἡ F. Nightingale ὡς παιδαγωγός.
Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ: Η. F. Nightingale ὡς Ἀδελφὴ τοῦ Στρατοῦ.
Α. ΡΑΓΙΑ: Ἡ F. Nightingale ὁμιλεῖ...
Α. ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ: F. Nightingale ἡ συγγραφεύς.
Ζ. ΤΣΟΥΚΑΛΑ - ΚΑΚΑΡΟΥΚΑ: Διαγωνισμός Σπουδαστριῶν Ἀδελ-
φῶν Νοσοκόμων καὶ Ἐπισκεπτριῶν.
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

FLORENCE NIGHTINGALE

- ◇ Η ελαιογραφία αυτή έφιλοτεχνήθη ειδικῶς διὰ νὰ ἐκτεθῆ εἰς τὸ Συνέδριον τῶν I.C.N. τοῦ 1948.
- ◇ Τὸ παρὸν τεῦχος ἀφιερώνεται εἰς τὴν μνήμην τῆς FLORENCE NIGHTINGALE ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 150 ἐτῶν ἀπὸ τῆς γεννήσεώς της.

θέτουμεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀσθενοῦς τὰς προσωπικὰς ἐσωτερικὰς μας δυνάμεις, τὰς ἀνθρωπίνας ἐκείνας δυνάμεις, τὰς ὁποίας τὰ αὐτόματα καὶ ἄψυχα μηχανήματα δὲν θὰ δυνηθοῦν ποτὲ νὰ μάθουν καὶ νὰ παραγάγουν, πῶς δηλαδὴ νὰ ζοῦν τὴν χαρὰν τοῦ ἄλλου ἀνθρώπου καὶ νὰ μοιράζονται τὸν πόνον του, πῶς νὰ ἀναπτύσσουν διαπροσωπευτικὰς σχέσεις, αἱ ὁποῖαι προάγουν τὴν ψυχικὴν ὀριμότητα τῶν προσώπων πού συμμετέχουν εἰς αὐτὰς κ.ο.κ.

Ἡ Florence Nightingale ἐπίστευεν ἀκραδάντως εἰς τὴν ἀξίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Νοσηλευτικοῦ ἔργου: «Δύναται νὰ ὑπάρξῃ ὑψηλότερον ἔργον τούτου; Δύναται μία νέα νὰ ἐπιθυμήσῃ ἓνα περισσότερον γυναικεῖον ἔργον; Δύναται κανεὶς νὰ τὸ θεωρήσῃ ἀνάξιον καὶ διὰ τὰς πλέον ἱκανὰς χαρισματούχου γυναῖκας;». Ἡ ἴδια, παρ' ὄλην τὴν εὐγενῆ καταγωγὴν καὶ τὴν σπανίαν μόρφωσίν της, ἣ ὁποία ἦτο ἀνωτέρα τῆς μορφώσεως πολλῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς της, ἀφιερῶθη ὀλοφύχως εἰς τὴν νοσηλείαν τῶν πασχόντων καὶ εἰς τὴν ἐξύψωσιν τῆς Νοσηλευτικῆς. Πράγματι, ἡ γυναῖκα, προικισμένη ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ πλουσίαν εἰς εὐγενῆ συναισθήματα καρδίαν, μὲ τὴν ἀδάμαστον δύναμιν καὶ ἐρμὴν διὰ νὰ ἀγαπᾷ, νὰ συμπονῆ, νὰ ἀνακουφίξῃ, νὰ θυσιάζεται, νὰ συλλαμβάνῃ διὰ καὶ βαθεῖς, ἀλαλήτους καὶ ἀνεκφράστους τῆς διαισθήσεως καὶ τοὺς πλέον λεπτοὺς πόλους καὶ στεναγμοὺς καὶ νὰ ἀπαλύνη μὲ τέχνην κάθε πληγὴν καὶ δυστυχίαν, ἀναδεικνύεται μοναδικὴ καὶ τελεία εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἀδελφῆς. Ἐκ παραλλήλου τὸ ἔργον τῆς Ἀδελφῆς ἐξυψώνει τὴν γυναῖκα, δίδει εἰς αὐτὴν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκφράσῃ καὶ τελειοποιήσῃ τὰς δυνατότητάς της,

νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν κοινωνικὴν ἀποστολὴν της, νὰ μεγαλουργήσῃ.

Ἄς προσέξωμεν ὅμως τὸ παράγγελμα τῆς Florence Nightingale: «Ἐκάστη Ἀδελφὴ πρέπει καθημερινῶς νὰ ἐρωτᾷ τὸν ἑαυτὸν της: Εἶμαι ἀξία τοῦ ἔργου μου;».

ΑΦΡΟΔΙΤΗ Χ. ΡΑΓΙΑ

Διδάσκουσα Σχολῆς Ἀδελφῶν
Θεραπευτηρίου «Ὁ Εὐαγγελισμὸς»
«Βασιλ. Ὀλγα»

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Lucy Seymer. Selected Writings of Florence Nightingale New York, 1954, σελ. 228, 335.
2. Αὐτόθι, σελ. 355.
3. Minnie Goodnow. Nursing History, London, 1949, σελ. 84.
4. Josephine Dolan. History of Nursing, Philadelphia, 1968, σελ. 219.
5. L. Seymer, ἐνθ' ἀνωτέρω, σελ. 366.
6. W. J. Bishop. Sue Goldie. A Bio - Bibliography of Florence Nightingale, London, 1962, σελ. 46.
7. Αὐτόθι, σελ. 46.
8. L. Seymer, ἐνθ' ἀνωτέρω, σελ. 365.
9. Αὐτόθι σελ. 365 - 366.
10. Matulle Dalloni. Sous les Armes de la Charite, Fribourg, Suisse, 1950, σελ. 392.
11. L. Seymer, ἐνθ' ἀνωτέρω, σελ. 10.
12. Αὐτόθι, σελ. 396.
13. J. Dolan, ἐνθ' ἀνωτέρω, σελ. 218.
14. L. Seymer, ἐνθ' ἀνωτέρω, σελ. 396.
15. M. Dalloni, ἐνθ' ἀνωτέρω, σελ. 393.

FLORENCE NIGHTINGALE: Η ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ

Florence ἦταν τ' ὄνομά της. Κόρη ἀριστοκρατικῆς οἰκογενείας τῆς Ἀγγλίας, μεγάλωσε σ' ἓνα περιβάλλον πνευματικῆς καλλιέργειας. Ἡ μητέρα της, πραγματικὴ ἀρχόντισσα, τῆς ἐδίδαξε ὅλα ἐκεῖνα πού ἐπέβαλλε ἡ κοινωνικὴ της θέσις. Μὰ ἦταν ὁ πατέρας της ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπέμενε εἰς

τὸ θέμα τῆς καλλιέργειας καὶ τῆς διδασκαλίας τῶν ξένων γλωσσῶν.

Ἀπὸ μικρῆ ἔμαθε τὴν μητρικὴν τῆς γλῶσσα, βεβαίως τὴν Ἀγγλική. Συγχρόνως ὅμως ἔμαθε ἀρχαία Ἑλληνικά καὶ Λατινικά, Γερμανικά, Γαλλικά καὶ Ἰταλικά. Οἱ φυσικῆς ἐπιστῆμες καὶ τὰ μαθηματικά

τήν ἐβοήθησαν ν' ἀναπτύξη τήν κρίσιν καί τήν ὀργάνωσιν τῆς σκέψεως. Ἀπό τήν μελέτη τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἀπέκτησε τήν ἀκρίβεια καί σαφήνεια τῆς ἐκφράσεως καθὼς καί τὸ πλούσιο λεξιλόγιο. Χωρὶς καὶ ἡ ἴδια νὰ τὸ γνωρίζη, ἐτοιμαζόταν γιὰ τὸ ἔργο της ἀπὸ τὰ νεανικά της χρόνια καὶ κυρίως ἀνέπτυσε τὶς ἱκανότητες ἐνὸς καλοῦ συγγραφέως. Οἱ συζητήσεις τῆς οἰκογενείας εἶχαν πάντα πνευματικὸ περιεχόμενον, καὶ ὁ πατέρας τους ἐπέτρεπε στὰ παιδιά του νὰ παίρνουν μέρος στὶς συζητήσεις.

Αὐτὴ ἡ εὐκαιρία τῶν συζητήσεων τήν ἐβοήθησε νὰ σκπτεται βαθύτερα, νὰ ἐρευνᾷ τήν πραγματικὴν αἰτία γιὰ τὸ κάθε τί, καὶ ν' ἀντιμετωπίζη τὰ προβλήματα μὲ πρωτότυπες λύσεις. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ Florence εἶχε ἐξασκηθῆ ἀπὸ μικρῆ εἰς τὸ νὰ ἐκφράζη τὶς σκέψεις της καὶ τὰ αἰσθήματά της. Μέσα στὸ πέρασμα τῶν χρόνων, χιλιάδες ἄνθρωποι ἀσχολήθηκαν καὶ ἀσχολοῦνται μὲ τὸ γράψιμο βιβλίων. Λίγοι ὅμως κατῴρθωσαν νὰ ἐπιβληθοῦν. Λίγοι εἶχαν κάτι σπουδαῖο, κάτι καινούργιο νὰ ποῦν στὰ βιβλία τους. Ἡ Florence εἶχε πολλὰ νὰ πῆ, εἶχε πολλὰ νὰ γράψῃ. Πολλὰ ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ πλημμύριζαν τὴν ψυχὴ της, πολλὰ ἀπ' τὰ γεγονότα ποὺ ἔζησε καὶ ἀντιμετώπισε εἰς τὴν ἐργασίαν της ὡς Ἀδελφὴ.

Τὰ 200 βιβλία της καὶ οἱ 12.000 ἐπιστολές της δὲν μιλοῦν γιὰ φαντασίες, ἀλλὰ γιὰ προβλήματα ζωντανά, ἐπείγοντα, προβλήματα τὰ ὁποῖα ἀντιμετώπιζε, καὶ προσπαθοῦσε νὰ ἐπιλύσῃ.

Εἰς τὸ βιβλίον της «Σημειώσεις ἐπὶ τῆς Νοσηλευτικῆς» δὲν ἀναφέρει ἀπλῶς τὴν τεχνικὴν τῶν νοσηλειῶν αἱ ὁποῖαι ἐχρησιμοποιοῦντο τότε, ἀλλὰ ἀναπτύσει κυρίως τὶς βασικὰς ἀρχὰς ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ νοσηλευτικὴ.

Τὰ συγγράμματά της δὲν ἀναφέρονται μόνον εἰς θέματα νοσηλείας, ἀλλὰ περιλαμβάνουν καὶ ἄλλα θέματα, ὅπως π.χ. τὴν ὀργάνωσιν καὶ διοίκησιν τῶν Νοσοκομείων, τὴν Δημοσίαν ὑγείαν, τὴν στατιστικὴν, τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν Ἀδελφῶν κλπ.

Τὸ θέμα τῆς ὑγείας τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν πλατυτέρα του ἔγνοια, τὴν κατεῖχε ὀλόκληρη, καὶ εἶχε σ' αὐτὸ ἀφιερῶσει ὅλες τὶς ἱκανότητες καὶ τὰ προσόντα της. Εἰς τὸν μέγαλο αὐτὸ σκοπὸ εἶχε προσφέρει τὶς δυνάμεις τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματος, τὸν ἑαυτὸν τῆς ὀλόκληρο.

Ὅ,τι ἔγραφε ἔβγαινε μέσα ἀπὸ τὴν ψυχὴ της. Γι' αὐτὸ διαβάζοντας κανεὶς τὰ βιβλία της, αἰσθάνεται πὼς κάτι τὸν συνδέει μαζί της, κάτι ἀγγίζει τὶς λεπτότερες χορδὰς τῆς ψυχῆς του.

Δὲν εἶναι μόνον ἡ σαφήνεια τῆς ἐκφράσεως εἰς τὰ βιβλία της, ἡ ἐνότης τῆς ἐγνοίας, ἡ καλὴ ὀργάνωσις τῆς σκέψεως καὶ ἡ ἱκανότης νὰ συλλάβῃ τὸ πρόβλημα τῆς ὑγείας εἰς τὸ σύνολόν του ποὺ τῆς ἔδωσαν τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν ἔχει εἰς τὸν κόσμον τῶν συγγραφέων. Εἶναι κυρίως ἡ ἀγάπη γιὰ τὸν ἄρρωστο καὶ ἡ φροντίδα γιὰ τὴν πρόληψιν τῆς ἀρρώστιας. Ἡ μεγάλη της ἐπιθυμία καὶ ἡ προσπάθεια ν' ἀνεβῆ τὸ μορφωτικὸ ἐπίπεδο τῶν Ἀδελφῶν, ν' ἀνυψωθῆ τὸ ἔργον τῆς Ἀδελφῆς.

Αὐτὰ εἶναι ἐκεῖνα ποὺ δίδουν περιεχόμενον καὶ ζωντάνια εἰς τὰ συγγράμματά της.

Δίδουν δύναμι σ' ὅσους τὰ διαβάζουν. Δίδουν κατεύθυνσιν στὰ μεγάλα προβλήματα τοῦ ἔργου μας.

Α. ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ

ὑποδιευθύνουσα Ἀ/φή Θεραπευτηρίου
«Εὐαγγελισμός».